

ПАВЕЛ ВЕЖІНОВ У БОЛГАРСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ (до 100-річчя від дня народження письменника)

14 листопада 2014 р. в конференц-залі Національної бібліотеки імені Святих Кирила і Мефодія (м. Софія, Болгарія) була проведена національна наукова конференція “Павел Вежінов у болгарській літературі”, присвячена 100-річчю від дня народження письменника. Конференція була організована Інститутом літератури БАН і є частиною “Днів творчості Павла Вежінова”. Ініціатива проходила під патронажем мера Софії п. Й. Фандикової, оргкомітетом у складі Столичної бібліотеки, Інституту літератури БАН, Національної бібліотеки імені Святих Кирила і Мефодія, видавництв “Сіела”, “Ентузіаст”, Болгарської національної сінематеки та Національного музею літератури.

Доповіді виголосили провідні фахівці з історії нової та новітньої болгарської літератури. *Е. Трайкова* (директор Інституту літератури БАН) відмітила особливий простір проведення ювілею, де зустрічаються художник і час. Проф. *І. Пелева* (Пловдивський університет) присвятила доповідь діалогові між життєвим шляхом і творами двох письменників – Георгія Маркова “Переможці Аякса” та Павела Вежінова “Загибель Аякса”. Проф. *Х. Хрїстова* (Софійський університет) зупинилася на трансформації героя-свідомості у творчості письменника 1970–1980-х рр., зокрема у творах “Бар’єр”, “Озерний хлопчик”, “Виміри”, метаморфозах та ідентифікаційних процесах у романах “Білий ящір”, “Вночі на білих конях” і “Терези”.

Аналізові винаходів 1930-х рр. та авторських характерних прийомів 1980-х рр. присвячена доповідь доцента *М. Горчевої* (Пловдивський університет). Проблематика творів для дітей ґрунтовно проаналізована дослідниками проф. *П. Антовим* (Інститут літератури БАН), який окрему увагу приділив вежінівському детективному жанру для підлітків, розглянувши його в діахронічному аспекті (Едгар Алан По, Марк Твен, Еріх Кестнер, Астрід Ліндґрен) та проф. *П. Стефановим* (Великотирновський університет), який у доповіді “Пригодницьке начало в творах для дітей П. Вежінова” повернувся до визначення суспільних функцій літератури для дітей і проаналізував програмні твори “За честь батьківщини” та “Сліди залишаються” в контексті втілення актуальних естетичних цінностей. Відомий літературознавець *С. Ігов* (Пловдивський університет) зробив спробу визначити місце П. Вежінова як у синхронному, так і в діахронному зрізі, поділився своїми спогадами про письменника та роздумами про його творчий шлях.

Суїцидний синдром і герої П. Вежінова, трагедія відчуженої людини, побут та ідеологія романів письменника – ось ті теми, які викликали чималий інтерес науковців. *О. Сайковська* (Інститут літератури НАН України) у доповіді “Наукова фантастика другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.: порівняльний аналіз” запропонувала поглянути на фантастичну прозу П. Вежінова крізь естетичні інтенції постмодернізму, які були закладені в 1960–1980-х рр. та широко використовуються сучасними болгарськими фантастами.

Конференція завершилася читанням творів переможців конкурсу есе “З “Бар’єром” проти бар’єрів” – у захопливому своєрідному діалозі між поколіннями письменників.

Олена Сайковська
м. Київ

Отримано 18 листопада 2014 р.